

XXIV Olimpiada Znajomości Afryki - I etap
2 grudnia 2025 r.

TEST

Test ten zawiera 50 pytań, obejmujących tematycznie kilka dziedzin, związanych bezpośrednio z tematem Olimpiady. Do każdego zaproponowano trzy odpowiedzi: a, b, c, z **których tylko jedna jest właściwa**. Udzielenie odpowiedzi na pytanie polega na wyborze odpowiedzi, którą uznajesz za najlepszą i zakreśleniu odpowiedniej literki: a, b lub c. Jeśli przez pomyłkę zakreślisz niewłaściwą literkę, otocz ją kółkiem i zaznacz krzyżykiem właściwą odpowiedź. Pamiętaj, że **zawsze możesz wybrać tylko jedną odpowiedź**. Zakreślenie więcej niż jednej możliwości, traktowane będzie jako odpowiedź błędna. Na końcu przepiszesz zakreślone przez Ciebie odpowiedzi do **arkusza odpowiedzi**.

Za każdą poprawną odpowiedź otrzymujesz jeden punkt, za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi - zero punktów. Za całość testu można zatem otrzymać maksymalnie 50 punktów.

Na rozwiązanie całego testu przeznaczone jest 90 minut (1,5 godziny).

KWESTIONARIUSZ OSOBOWY UCZESTNIKA OLIMPIADY

Imię i nazwisko	
Szkoła, klasa	
Mail	

ARKUSZ ODPOWIEDZI

1. [A] [B] [C]	14. [A] [B] [C]	27. [A] [B] [C]	40. [A] [B] [C]
2. [A] [B] [C]	15. [A] [B] [C]	28. [A] [B] [C]	41. [A] [B] [C]
3. [A] [B] [C]	16. [A] [B] [C]	29. [A] [B] [C]	42. [A] [B] [C]
4. [A] [B] [C]	17. [A] [B] [C]	30. [A] [B] [C]	43. [A] [B] [C]
5. [A] [B] [C]	18. [A] [B] [C]	31. [A] [B] [C]	44. [A] [B] [C]
6. [A] [B] [C]	19. [A] [B] [C]	32. [A] [B] [C]	45. [A] [B] [C]
7. [A] [B] [C]	20. [A] [B] [C]	33. [A] [B] [C]	46. [A] [B] [C]
8. [A] [B] [C]	21. [A] [B] [C]	34. [A] [B] [C]	47. [A] [B] [C]
9. [A] [B] [C]	22. [A] [B] [C]	35. [A] [B] [C]	48. [A] [B] [C]
10. [A] [B] [C]	23. [A] [B] [C]	36. [A] [B] [C]	49. [A] [B] [C]
11. [A] [B] [C]	24. [A] [B] [C]	37. [A] [B] [C]	50. [A] [B] [C]
12. [A] [B] [C]	25. [A] [B] [C]	38. [A] [B] [C]	
13. [A] [B] [C]	26. [A] [B] [C]	39. [A] [B] [C]	

1. [DSA] Wyprawa królowej Hatszepsut miała na celu dotarcie do: a) Napaty; b) Meroe; **c) krainy Punt.**
2. [DSA] Symbolem boga Amona, któremu cześć była oddawana także w wielu innych państwach Afryki północnej i zachodniej, był: **a) baran**; b) byk; c) kruk.
3. [DSA] Meroe było stolicą: a) Abisynii; b) Aksum; **c) Kusz.**
4. [DSA] Kaszta był władcą: a) Abisynii; b) Aksum; **c) Kusz.**
5. [DSA] Autorem słynnej Mapy Katalońskiej był: **a) Abraham Cresques**; b) James Bruce; c) Henryk Żeglarz.
6. [DSA] Jaka była główna religia promowana przez Almorawidów: a) chrześcijaństwo; **b) islam**; c) wierzenia tradycyjne?
7. [DSA] Które z wczesnych państw Afryki przedkolonialnej nie posiadało kopalń złota: a) Ghana; **b) Kanem**; c) Mali?
8. [FA] Tewodros II był władcą: **a) Abisynii**; b) Maroka; c) Trypolisu.
9. [FA] Kumasi było stolicą państwa: **a) Aszanti**; b) Dahomej; c) Joruba.
10. [FA] Kofi Karikari był władcą: **a) Aszanti**; b) Dahomej, c) Joruba.
11. [FA] Złote Wybrzeże to obecnie: a) Benin; b) **Ghana**; c) Nigeria.
12. [FA] Ludobójstwo Hehero zostało dokonane przez: a) Anglików; b) Francuzów; **c) Niemców.**
13. [FA] Holenderskich osadników, którzy utworzyli własne państwo na południu Afryki nazywamy: a) Afrolendrami; b) Hafrykanami; **c) Afrykanerami.**
14. [G24] Które afrykańskie państwo ma obecnie największą powierzchnię terytorium w Afryce: **a) Algieria**; b) Demokratyczna Republika Konga; c) Sudan?
15. [G24] Które afrykańskie państwo ma obecnie najmniejszą powierzchnię terytorium w Afryce: a) Komory; b) Mauritius; **c) Seszele?**
16. [G24] Wyspa Świętej Heleny to terytorium zamorskie: a) Francji; b) Holandii; **c) Wielkiej Brytanii.**
17. [G24] Majotta to terytorium zamorskie: **a) Francji**; b) Holandii; c) Wielkiej Brytanii.
18. [G24] Średnia wysokość Afryki nad poziomem morza wynosi: a) 65,7 m; b) 365,7 m; **b) 657 m.**
19. [G24] Największe dorzecze na kontynencie afrykańskim posiada rzeka: **a) Kongo**; b) Niger; c) Nil.
20. [G24] Język swahili nie jest językiem urzędowym w: a) Kenii; **b) Mozambiku**; c) Tanzanii.
21. [G24] Język arabski nie jest językiem urzędowym w: a) Egipcie; b) Sudanie, **c) Sudanie Południowym.**
22. [KCA] Lud Afryki Środkowej, znany z praktyki sztucznego wydłużania czaszek dzieci to: a) Kirdi; **b) Mangbetu**; c) Pigmeje.
23. [KCA] Lud Hausa zamieszkuje tereny: a) południowej Afryki; **b) północnej Nigerii**; c) północnej Tanzanii.
24. [KCA] Określenie Antaloatra (ludzie morza) odnosi się do mieszkańców: a) Azorów; **b) Komorów**; c) Wysp Zielonego Przylądka.
25. [KCA] Królestwo Matabele (Ndebele) istniało na terenach dzisiejszego państwa: a) Malawi; b) RPA; **c) Zimbabwe.**

26. [KCA] Język mlasków wykształcił się wśród ludów: **a) Kojsan**; b) Luba; c) Pigmejów.
27. [KCA] Określenie Niam Niam dotyczyło ludu: **a) Azande**; b) Luo; c) Szylluk.
28. [KCA] Pojęcie Sudan pochodzi z arabskiego zwrotu oznaczającego: **a) kraj czarnych**; b) na południe od Sahary; c) ziemie barbarzyńców.
29. [KCA] Rdzenni mieszkańcy lasów równikowych to: a) Buszmeni; b) Hotentoci; **c) Pigmeje**.
30. [KCA] Zulusi zamieszkują tereny: a) Angoli; b) Mali; c) **RPA**.
31. [KH] Przywódca rewolucji na Zanzibarze (1964) nazywał się: a) Idi Amin; **b) Abeid Karume**; c) Julius Nyerere.
32. [KH] Dinka to lud zamieszkujący od wieków: a) Mali; **b) Sudan Południowy**; c) Sudan Północny.
33. [KH] John Gagang to dowódca oddziałów partyzanckich walki o niepodległość: a) Mali; **b) Sudanu Południowego**; c) Sudanu Północnego.
34. [KH] Monrowia jest stolicą: a) Algierii; **b) Liberii**; c) Nigerii.
35. [KH] Jaunde jest stolicą: a) Ghany; **b) Kamerunu**; c) Nigru.
36. [KH] Bamako, Mopti, Timbuktu to miasta położone na terenie dzisiejszego państwa: **a) Mali**; b) Nigerii; c) Nigru.
37. [KH] Asmara i Massawa to miasta położone na terenie dzisiejszego państwa: a) Egipt; **b) Erytrea**; c) Etiopia.
38. [KH] W latach 1853–1954 w Timbuktu przebywał wybitny europejski podróżnik: **a) Heinrich Barth**; b) Richard Burton; c) Mungo Park.
39. [RA] Termin animizm został stworzony przez: a) E. E. Evansa-Pritcharda; **b) E. B. Taylora**; c) L. S. Senghora.
40. [RA] Motyw zółwia, jako stworzenia, które jako pierwsze na ziemi miało dzieci, pojawia się w mitologii: a) Fonów; b) Jorubów; **c) Nupe**.
41. [RA] Suman, miotła z liści palmowych, była uważana za magiczny środek ochronny: **a) Aszante**; b) Azande; c) Dogonów.
42. [RA] Hogon, który pomagał „słońcu wspinać się na nieboskłon”, pełnił rolę kapłana u: a) Aszante; b) **Dogonów**; c) Fonów.
43. [EA] Dostojnik noszący tytuł „Wodza udzielającego skóry” był po śmierci swego pana zabijany i obdzierany ze skóry u: a) Aszante; b) Dogonów; **c) Fonów**.
44. [EA] W którym państwie został podpisana adhortacja posynodalna *Ecclesia in Africa*: a) w Watykanie; **b) w Kamerunie**; c) w Nigerii?
45. [EA] Adhortacja posynodalna *Ecclesia in Africa* została podpisana w roku: **a) 1995**; b) 2000; c) 2005.
46. [EA] Na końcu adhortacji posynodalnej *Ecclesia in Africa*, a) papież zwraca się z apelem do władców Afryki; **b) papież zawiera Afrykę Maryi**; c) papież zapowiada swój rychły przyjazd na ten kontynent.
47. [EA] O jakim problemie Afryki nie wspomina papież w posynodalnej adhortacji apostolskiej *Ecclesia in Africa*: a) o uchodźcach i wysiedlonych; b) o obronie godności afrykańskich kobiet; **c) o zmianach klimatycznych?**

48. [EA] Jaki jest stosunek Kościoła katolickiego wobec tradycyjnych religii afrykańskich według posynodalnej adhortacji apostolskiej *Ecclesia in Africa*: **a) należy traktować je z szacunkiem, jednak wystrzegać się wszelkiego synkretyzmu**; b) należy traktować je z szacunkiem i dopuszczać synkretyzm, aby ułatwić ewangelizację; c) należy traktować je z szacunkiem, jednak nie prowadzić żadnego dialogu z ich przedstawicielami?
49. [EA] Który z poniższych papieży nie był pochodzenia afrykańskiego: a) Wiktor I; **b) Ambroży I**; c) Gelazy I?
50. [EA] Co oznacza proces inkulturacji w dziele ewangelizacji: a) zastępowanie lokalnej kultury chrześcijaństwem; b) tłumaczenie Ewangelii na lokalne języki; **c) proces zakorzenienia Ewangelii w różnych kulturach?**

Symbol w nawiasie ukazuje źródło pytania: [DSA] Davidson B., *Stara Afryka na nowo odkryta*, Warszawa 1961 (i inne wydania); [FA] Faloyin D., *Afryka to nie państwo. Pora przełamać stereotypy*, Kraków 2024; [G24] Geografia24.pl (dane dotyczące Afryki); [EA] Jan Paweł II, *Posynodalna adhortacja apostolska „Ecclesia in Africa”* (14.09.1995); [KH] Kapuściński R., *Heban*, Warszawa 2005 (i inne wydania); [KCA] Komorowski Z., *Kultury Czarnej Afryki*, Wrocław 1994.; [RA] Piłaszewicz S., *Religie Afryki*, Warszawa 2000.